

## DİNLER ARASI DİYALOG

|    |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | Ders Adı:                             | DİNLER ARASI DİYALOG                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2  | Ders Kodu:                            | IDÖ3208                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 3  | Ders Türü:                            | Seçmeli                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 4  | Ders Seviyesi                         | Lisans                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 5  | Dersin Verildiği Yıl:                 | 3                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 6  | Dersin Verildiği Yarıyıl              | 6                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 7  | Dersin AKTS Kredisi:                  | 3.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 8  | Teorik Ders Saati (saat/Hafta)        | 2.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 9  | Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)       | 0.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 10 | Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) : | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 11 | Dersin Önkoşulu:                      | Yok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 12 | Dersin Dili:                          | Türkçe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 13 | Dersin Veriliş Şekli:                 | Yüz yüze                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 14 | Dersin Koordinatörü:                  | Doç.Dr. BÜLENT ŞENAY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 15 | Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları: | Doç.Dr. Bülent Şenay                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 16 | Koordinatör İletişim Bilgileri:       | Doç.Dr. Bülent ŞENAY<br>U.Ü. İlahiyat Fakültesi<br>Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü<br>bshanay@uludag.edu.tr                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 17 | Dersin WEB adresi:                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 18 | Dersin Amacı:                         | Bu ders, dinlerin birbirlerini nasıl ve hangi kategori temelinde algıladıkları; diyalog ve dinlerarası diyalogun mahiyeti, şartları ve diyalog yapan tarafların diyalogdan bekledikleri, İslam'da ve diğer yaşayan dinlerde diyalog anlayışlarını, dinlerin öteki olarak kabul ettiği şeyi değerlendirmede kullandığı ölçütleri; Hint (Hinduizm, Budizm vs) dinlerinin; semitik dinlerin (Yahudilik, Hristiyanlık ve islam) diğer dinlere bakışlarını incelemeyi amaçlar. |
| 19 | Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 20 | Dersin Öğrenme Kazanımları:           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|    | 1                                     | Günümüzde "ötekilik" tartışmasını sebep ve sonuçlarını kavrayabilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|    | 2                                     | Dünyada mevcut farklı dinlerde "öteki" kavramını karşılaştırmalı olarak anlayabilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|    | 3                                     | İslam'ın öteki inançlarla ilgili yaklaşımını kavrayıp günümüz tartışmaları bağlamında anlamlandırabilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|    | 4                                     | Dinlerarası diyalogun gerçekte varolup olmadığını, kapsam ve mahiyetini analiz edebilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|    | 5                                     | Şiddet ve Çatışma ile Dini Grup ve Doktrinler arasında ilişkilere dair tartışmaları değerlendirebilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|    | 6                                     | Dinlerin ortak ahlakî değerleri, ortak değerlerin insan yaşamı, toplum huzuru ve dünya barışına katkısı, uzlaş ve barış kültürünün oluşumunda diyalog çalışmalarının rolünü değerlendirebilme.                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|    | 7                                     | Diyalog çalışmaları ile Kilise ve Misyon Faaliyetleri arasında ilişkileri değerlendirebilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|    | 8                                     | Alana ait formasyonu, çağımızda kültürlerarası ve dinlerarası diyalog konusunda farkındalıkla birleştirebilme.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|    | 9                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|                                |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------|--------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | 10                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 21                             | Dersin İçeriği:                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Hafta                          | <b>DERS İÇERİKLERİ</b>                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|                                | <b>Teorik</b>                                                | <b>Uygulama</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1                              | Dinlerde hakikat ve öteki anlayışı - çoğulculuk tartışması   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 2                              | Dinlerin Kaynak Birliği ve Vahyin Çeşitliliği Meselesi       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 3                              | Kurani Çoğulculuğun İlkesi ve Toplumsal Sözleşme             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 4                              | Kuran'da ve Nebevi Gelenekte "dini öteki"                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 5                              | İslam Hukukunda Gayr-i Müslimler ve Tarihi Tecrübe           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 6                              | Selçuklu'dan Osmanlı'ya Anadolu'da Birarada Yaşama Tecrübesi |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 7                              | Hindu ve Budist gelenekte dini öteki                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 8                              | Yahudilik ve Hristiyanlık'ta İslam Algısı                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 9                              | Dinlerarası Diyalog, Vatikan ve Dünya Dinleri Parlamentosu   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 10                             | Günümüzde Dinlerarası Diyalog Tartışmaları ve Faaliyetleri   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 11                             | Avrupa Birliği ve dinlerarası diyalog tartışmaları           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 12                             | Türkiye'de gayr-i müslimler ve temsilcileri                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 13                             | Türkiye'de gayr-i müslimler ve temsilcileri                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 14                             | Müslümanlar için dinlerarası diyalog olabilir mi?            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 22                             | Ders Kitabı, Referanslar ve/veya Diğer Kaynaklar:            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bülent Şenay "Quo Vadis Diyalog?: Redemptoris Missio değil Eman ve Tevellî", III. Din Şûrâsı (Eylül 2004), T.C. Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, s. 796-811, Ankara, 2005.</li> <li>• Cafer Sadık Doğru (ed), İslam ve Öteki, Kaknüs Yayınları, İstanbul.</li> <li>• Ömer faruk Harman, "Hristiyanların İslam'a Bakışı", Asrımızda Hristiyan Müslüman Mğnasebetleri, İstanbul, 1996.</li> <li>• Baki Adam, Yahudilik ve Hristiyanlık Açısından Diğer Dinler, Pınar Yayınları, 2002.</li> <li>• Orhan Atalay, Doğu ve Batı Kaynaklarında Birlikte Yaşama İstanbul: Gazeteciler ve Yazarlar Birliği Vakfı, İstanbul, 1999.</li> <li>• Osman Ercan, Osmanlı Yönetiminde Gayr-i Müslimler, Turhan Kitabevi, Ankara, 2001.</li> <li>• Levent Öztürk, İslam Toplumunda Hristiyanlar-Asr-ı Saadetten Haçlılara Kadar, İstanbul: İz yayıncılık, 1998.</li> <li>• Ali İhsan Yitik, Hinduizmin Diğer Dinlere Bakışı, Dinler Tarihi Araştırmaları, Ankara.</li> <li>• Fuat Aydın, Buda'nın Diğer Dinlere Bakaşı, Divan ilmi araştırmalar dergisi, sayı 16.</li> <li>• Jacque Waardenburg, Müslümanların Diğer Dinlere Bakışı, çev. Fuat Aydın, Ensar Yayınları, İstanbul 2006.</li> </ul> |
| 23                             | Değerlendirme                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>YARIYIL İÇİ ÇALIŞMALARI</b> |                                                              | <b>SAYISI KATKI YÜZDESİ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Ara Sınav                      |                                                              | 1 30.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Kısa Sınav                     |                                                              | 0 0.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Ödev                           |                                                              | 1 20.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                                                |   |        |
|------------------------------------------------|---|--------|
| Yıl Sonu Sınavı                                | 1 | 50.00  |
| Toplam                                         | 3 | 100.00 |
| Yıl içi çalışmalarının Başarıya Oranı          |   | 50.00  |
| Finalin Başarıya Oranı                         |   | 50.00  |
| Toplam                                         |   | 100.00 |
| Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları |   |        |

**24 AKTS / İŞ YÜKÜ TABLOSU**

| ETKİNLİK                                                | SAYISI | Süresi (Saat) | Toplam İş Yükü (Saat) |
|---------------------------------------------------------|--------|---------------|-----------------------|
| Teorik Dersler                                          | 14     | 2.00          | 28.00                 |
| Uygulamalı Dersler                                      | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Ön çalışma, pekiştirme) | 2      | 10.00         | 20.00                 |
| Ödevler                                                 | 1      | 12.00         | 12.00                 |
| Projeler                                                | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Arazi Çalışmaları                                       | 4      | 5.00          | 20.00                 |
| Arasınavlار                                             | 1      | 8.00          | 8.00                  |
| Diğer                                                   | 0      | 0.00          | 0.00                  |
| Yarıyıl Sonu Sınavı                                     | 1      | 8.00          | 8.00                  |
| Toplam İş Yükü                                          |        |               | 96.00                 |
| Toplam İş Yükü / 30 saat                                |        |               | 3.20                  |
| Dersin AKTS Kredisi                                     |        |               | 3.00                  |

**25**

**PROGRAM YETERLİLİKLERİ İLE  
DERS ÖĞRETİM KAZANIMLARI İLİŞKİSİ TABLOSU**

|     | PY1 | PY2 | PY3 | PY4 | PY5 | PY6 | PY7 | PY8 | PY9 | PY10 | PY11 | PY12 | PY13 | PY14 | PY15 | PY16 |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|------|------|------|------|------|------|------|
| ÖK1 | 5   | 5   | 3   | 3   | 5   | 3   | 4   | 5   | 5   | 3    | 2    | 4    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK2 | 5   | 4   | 3   | 3   | 5   | 3   | 3   | 4   | 4   | 4    | 4    | 4    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK3 | 5   | 4   | 3   | 3   | 5   | 3   | 3   | 3   | 4   | 3    | 4    | 3    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK4 | 5   | 4   | 3   | 3   | 5   | 4   | 4   | 4   | 4   | 4    | 3    | 3    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK5 | 4   | 5   | 3   | 3   | 3   | 3   | 3   | 4   | 5   | 2    | 2    | 5    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK6 | 4   | 5   | 3   | 3   | 2   | 3   | 3   | 4   | 5   | 4    | 2    | 4    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK7 | 5   | 5   | 3   | 3   | 5   | 3   | 3   | 4   | 5   | 3    | 2    | 4    | 0    | 0    | 0    | 0    |
| ÖK8 | 4   | 5   | 3   | 3   | 3   | 3   | 3   | 4   | 5   | 2    | 2    | 5    | 0    | 0    | 0    | 0    |

**ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri**

| Katkı Düzeyi: | 1 çok düşük | 2 Düşük | 3 Orta | 4 Yüksek | 5 Çok Yüksek |
|---------------|-------------|---------|--------|----------|--------------|
|---------------|-------------|---------|--------|----------|--------------|